

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” împotriva Societății pe Acțiuni „Aidin” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, și la cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Aidin” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 14 iulie 2016, prin care a fost respins demersul Societății pe Acțiuni „Aidin” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Societatea pe Acțiuni „Aidin” ,

c o n s t a t ă:

La 26 mai 2015, SRL „Inter Trade Investment Company” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Aidin” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de împrumut nr. 006 din 29 mai 2013 și ordinul de plată din 03 mai 2013 a transferat în contul pîrîtului suma de 3 557 400 lei cu titlu de împrumut pe un termen de 60 zile din ziua efectuării transferului, iar pîrîtul s-a obligat să restituie suma acordată în termen de 5 zile de la data expirării termenului convenit.

Ulterior, a mai acordat pîrîtului un împrumut suplimentar în mărime de 1 99 900 lei efectuînd transferul banilor în două tranșe și anume la data de 10 iunie 2013 suma de 100 000 lei și la data de 18 iunie 2013, fapt ce se confirmă prin ordinele de plată din data efectuării transferului.

Menționează că începînd cu luna august 2013, pîrîtul a restituit parțial împrumutul acordat în mai multe tranșe conform Actului de verificare a decontărilor între întreprindere, iar la data de 29 martie 2014, în scopul restituirii unei sume din împrumutul convenit între SRL „Inter Trade Investment Company” cu calitatea de creditor și SRL „Turbilon Teh” cu calitatea de debitor nou a fost încheiat contractul de preluare a datoriei nr. 04/16/14 în temeiul căruia SA „Aidin” a stins datoria sa față de

SRL „Inter Trade Investment Company” în temeiul contractului de împrumut n.006 din 29 mai 2013 în mărime de 420 000 lei transmițând-o noului debitor SRL „Turbilon Teh”.

Mai indică reclamantul că la 01 aprilie 2014, în calitate de cedent reclamantul, ÎCS „Total Leasing & Finance” SA în calitate de cesionar și SA „Aidin” în calitate de debitor au încheiat Contractul de cesiune a creanței nr. 008-CES/INT/14, potrivit căruia SRL „Inter Trade Investment Company” a cedat creanța sa față de pârât în mărime de 420 000 lei companiei SA „Total Leasing & Finance” SA.

Prin urmare, obligațiunea pârâtului de a restitui suma de 420 000 lei, care făcea parte din contractul de împrumut, a fost cedată companiei SA „Total Leasing & Finance” SA, iar creanțele viitoare ce decurg din drepturile accesorii creanței de bază, au rămas în sarcina reclamantului.

Susține că în rezultatul tranzacțiilor sus-menționate și a restituirii parțiale a împrumutului acordat, pârâtul a acumulat o datorie în mărime totală de 2 393 400 lei din care suma de 2 192 500 lei cu titlu de împrumut nerestituit în baza contractului și suma de 199 900 lei cu titlu de împrumut suplimentar.

Astfel, la 06 decembrie 2013 și ulterior la 05 decembrie 2014 a expediat în adresa pârâtului pretenții cu privire la restituirea împrumutului, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

În context invocând prevederile art. 867 alin. (1R și art. 871 alin. (1) Cod civil, relatează reclamantul că deși, și-a îndeplinit obligațiunea de acordare a împrumutului în termen de 5 zile de la semnarea contractului, pârâtul urma să restituie împrumutul integral după expirarea termenului de 60 zile, adică la 04 august 2013, însă acesta din urmă nu și-a executat obligațiile asumate prin contractul de împrumut, și nu a restituit integral împrumutul la data scadentă convenită, restituind doar suma de 1 364 900 lei din suma totală de 3 557 400 lei.

Totodată, cu referire la prevederile art. 872 alin. (1) și art. 619 alin. (1), (2) Cod civil, și invocând nerestituirea împrumutului în mărime integrală în termenul convenit, natura pecuniară a obligației asumate, precum și faptul că pârâtului nu a restituit împrumutul suplimentar în valoare de 199 900 lei, consideră că este îndreptățit la încasarea dobânzii legale pentru nerestituirea integrală a împrumutului, pe care o datorează pârâtul și care l-a moment constituie suma de 653 342,3 lei, și dobânzii de întârziere pentru (nerestituirea împrumutului suplimentar în valoare de 199 900 lei) în mărime de 51 240 lei.

Iar, invocând prevederile art. 624 alin. (1) Cod civil și pct. 8.1 din contractul de împrumut, prin care pentru nerestituirea în termen a sumei convenite a fost stabilită o penalitate de 0,1% din sumă pentru fiecare zi de întârziere, indică reclamantul că pârâtul este obligat să achite o penalitate în valoare de 394 650 lei.

Solicită, încasarea din contul SA „Aidin” în beneficiul SRL „Inter Trade Investment Company” a datoriei în mărime de 2 392 400 lei, penalității de întârziere în mărime de 394 650 lei și dobânzii de întârziere în mărime de 704 582, 3 lei

În cadrul dezbaterilor judiciare SRL „Inter Trade Investment Company” a depus cerere de modificare a temeiului acțiunii, invocând că prin ordinele de plată nr. din 10 iunie 2013 și 18 iunie 2013 a transferat pe contul pârâtului împrumutul suplimentar în sumă totală de 199 900 lei și cu toate că, în ordinele de plată la rubrica Destinația plății este indicată acordarea împrumutului conform contractului nr. 006 din 25 septembrie 2013 părțile au omis să perfecteze în formă scrisă acest acord suplimentar.

Astfel, invocând prevederile art. 210 alin. (1), art. 211 alin. (1) Cod civil, consideră că este în drept să solicite încasarea sumei respective ca îmbogățire fără justă cauză, iar cu referire la prevederile art. art. 1389 alin. (1) și art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, susține reclamantul că întrucât conform ordinelor de plată prezentate, pîrîtul a recepționat suma de 199 900 lei și nu a restituit-o și obligația de restituire este una pecuniară, pîrîtul datorează o dobîndă de întîrziere în mărime de 51 240 lei.

Solicită încasarea din contul SA „Aidin” în beneficiul SRL „Inter Trade Investment Company” a datoriei în mărime de 2 392 400 lei, penalității de întîrziere în mărime de 394 650 lei și dobînzii de întîrziere în mărime de 704 582,3 lei.

La 15 decembrie 2015, SRL „Inter Trade Investment Cmpany” a depus cerere de concretizare a pretențiilor și invocînd că la 09 octombrie 2015 pîrîtul a restituit o parte din suma datorată și anume: suma de 50 000 lei, solicită încasarea datoriei în mărime de 2 342 400 lei, penalității de întîrziere în mărime de 394 650 lei și dobînzii de întîrziere în mărime de 704 582,3 lei.

La 01 februarie 2016 SA „Aidin” a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Turbilon Teh” și SRL „Inter Trade Investment Company” cu privire la declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare.

În motivarea cererii a invocat că în baza contractului de vînzare-cumpărare nr. 019 din 21 mai 2013, a procurat de la SRL „Turbilon Teh” o combină agricolă.

Consideră că contractul de vînzare-cumpărare respectiv a fost încheiat cu încălcarea legislației în vigoare și urmează să fie recunoscut nul.

Astfel, indică că prețul de piață a bunului procurat la momentul încheierii contractului, declararea nulității căruia o solicită, a constituit nu mai mult de 250 000 euro.

Menționează SA „Aidin” că a încheiat contractul de vînzare-cumpărare respectiv cu SRL „Turbilon Teh” în vederea procurării combinei agricole, aflîndu-se într-o situație dificilă, întrucât recent procura-se vite mari cornute pentru producerea laptelui, iar pe teritoriul republicii nu existau servicii accesibile de strîngere a porumbului la furaj pentru hrana vitelor.

În legătură cu acest fapt SA „Aidin” a fost nevoită să procure combina agricolă de la SRL „Turbilon Teh” în condiții extrem de dezavantajoase pentru societate, condiții de întreținere a animalelor.

Indică că SRL „Turbilon Teh” împreună cu SRL „Inter Trade Investment Company” au profitat de situația SA „Aidin” și au înstrăinat bunul menționat la un preț mult mai majorat.

În aceste condiții consideră că contractul de vînzare-cumpărare nr. 019 din 21 mai 2013 a fost încheiat ca rezultat al unui concurs de circumstanțe grele din care motiv în temeiul art. 230 Cod civil urmează a fi declarat nul.

Solicită declararea nulității contractului de vînzare-cumpărare nr. 019 din 21 mai 2013.

Prin hotărîrea Judecătoriei Comrat din 14 martie 2016 acțiunea inițială a fost admisă fiind încasat din contul SA „Aidin” în beneficiul SRL „Inter Trade Investment Company” suma de 2 342 400 lei cu titlu de datorie, suma de 394 650 lei cu titlu de penalitate și suma de 704,582lei cu titlu de dobîndă de întîrziere. Totodată, a fost încasat din contul SA „Aidin” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50 000 lei și respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională.

La 11 aprilie 2016, SA „Aidin” a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea

unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie respinsă, iar acțiunea reconvențională să fie admisă.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 13 iunie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SA „Aidin” s-a acordat apelantului termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 lei. Totodată, a fost stabilită ședința instanței de apel pentru 14 iulie 2016 ora 10.00 și a fost explicat apelantului că dacă nu înlătură neajunsurile menționate în termenul stabilit cererea de apel v-a fi restituită fără examinare.

La data de 04 iulie 2016, SA „Aidin” a depus cerere de apel suplimentară, solicitând totodată scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 14 iulie 2016, fost respins demersul SA „Aidin” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a data curs cererii de apel depuse de către SA „Aidin”, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 000 lei și explicat că dacă în termenul stabilit nu v-a înlătura neajunsurile menționate cererea de apel f-a fi restituită fără examinare.

La 22 iulie 2016 SRL „Inter Trade Investment Company” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei noi încheieri prin care cererea de apel depusă de SA „Aidin” să fie restituită.

În motivarea recursului recurentul a invocat că prin încheierea contestată instanța de apel nejustificat a acordat apelantului repetat termen pentru achitarea taxei de stat, deoarece anterior, prin încheierea din 13 iunie 2016, apelantului i-a fost acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat, însă intimatul a depus doar o cerere de apel suplimentară prin care a solicitat eșalonarea plății taxei de stat.

Menționează recurentul că, în cererea de apel suplimentară apelantul SA „Aidin” nu a indicat nici un argument care ar face necesară scutirea de la plata taxei de stat așa cum prevede art. 86 alin. (1) CPC și nici nu s-a prezentat în ședința de judecată a instanței de apel din 14 iulie 2016, iar acest fapt demonstrează că solicitarea de eșalonare a plății taxei de stat este ilegală iar încheierea instanței de apel din 14 iulie 2016, contravine normelor legale.

Mai mult decât atât, afirmă că apelantul nu a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat, iar instanța prin emiterea din oficiu a unei încheieri repetate de acordare a unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat, a susținut acțiunile abuzive ale intimatului.

La 26 septembrie 2016 SRL „Inter Trade Investment Company” a depus cerere suplimentară la cererea de recurs invocând că deși, în partea motivată a încheierii instanța de apel a considerat necesar de a acorda apelantului un termen rezonabil de 30 de zile din momentul recepționării încheierii pentru achitarea taxei de stat în dispozitivul încheierii contestate instanța nu a prevăzut această idee or, în asemenea circumstanțe termenul de 30 de zile menționat de instanța de apel în partea motivată a încheierii nu are forță juridică obligatorie pentru intimat, iar apelantului i-a fost acordat un termen indefinit în care ar putea achita taxa de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul SRL „Inter Trade Investment Company” s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 iulie 2016 împotriva încheierii instanței de apel 14 iulie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din actele cauzei, la 11 aprilie 2016, SA „Aidin” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat din 14 martie 2016, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Comrat 13 iunie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SA „Aidin” s-a acordat apelantului termen de 15 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 lei. Concomitent, fiind stabilită ședința instanței de apel pentru data de 14 iulie 2016 ora 10.00 și a fost explicat apelantului că dacă nu înlătură neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel v-a fi restituită fără examinare.

Este cert și faptul că la data de 04 iulie 2016, SA „Aidin” a depus cerere de apel suplimentară, solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Iar, prin încheierea Curții de Apel Comrat din 14 iulie 2016, a fost respins demersul SA „Aidin” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a data curs cererii de apel depuse de către SA „Aidin”, fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 000 lei în termen de 30 de zile din momentul recepționării încheierii și explicat că dacă în termenul stabilit nu v-a înlătura neajunsurile menționate cererea de apel v-a fi restituită fără examinare.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (1), lit. d) și alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. În cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. La

cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Iar, în conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

În același timp, art. 86 alin. (1) CPC indică că judecătorul sau instanța judecătorească este în drept să decidă amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat pentru una sau pentru ambele părți, ținând cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

Prin prisma normei enunțate, la caz, se constată că instanța de apel stabilind că SA „Aidin” nu a prezentat probe suficiente în confirmarea faptului că este în imposibilitate să achite taxa de stat la depunerea apelului, a respins demersul acesteia cu privire scutirea de la plata taxei la depunerea apelului și nu a adăptat curs cererii de apel, acordându-i un termen apelatei SA „Aidin” pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite și anume, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 000 lei.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurentului precum că instanța de apel contrar prevederilor art. 368 alin. (1) CPC, care stabilește expres un singur termen pentru înlăturarea neajunsurilor, a acordat apelantei un termen repetat pentru achitarea taxei de stat.

Aceasta deoarece, după emiterea de către instanța de apel a încheierii din 13 iunie 2016, pin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen apelantei SA „Aidin” pentru achitarea taxei de stat, ultima a depus cerere de apel suplimentară, solicitând totodată scutirea de la plata taxei de stat.

Iar, instanța de apel, întru respectarea procedurii examinării apelului și a dreptului subiecților la un proces echitabil, apreciind importanța normelor procedurale prevăzute de legiuitor care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei, justificat a oferit apelantei un termen suplimentar, pentru înlăturarea neajunsurilor și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel.

De altfel, sunt neîntemeiate și argumentele precum că instanța de apel în dispozitivul încheierii nu a indicat termenul în care apelantul urmează să achite taxa de stat, întrucât instanța de apel în partea motivată a încheierii a indicat că termenul acordat apelantului pentru achitarea taxei de stat în sumă de 37 500 lei, este de 30 de zile din momentul recepționării încheierii, iar neinclusiunea mențiunii respective în dispozitivul încheierii este un motiv de corectare a acesteia și nu de casare a actului de dispoziție emis în sensul enunțat.

În asemenea împrejurări, nu au relevanță criticele formulate în recurs, pe motiv că se combat prin constatările expuse și contravin atât prevederilor normei de drept material, cât și de drept procedural.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Comrat din 14 iulie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), CPC, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company”.

Se menține încheierea Curții de Apel Comrat din 14 iulie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” împotriva Societății pe Acțiuni „Aidin” cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, și la cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Aidin” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță